

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 1 – ĐỀ 6**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 6****BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC****Thời gian làm bài: 90 phút****I. ĐỌC HIỂU (4đ)***Học sinh đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi phía dưới***VỖ SĨ BỌ NGỰA**

(trích – Tô Hoài)

Hôm sau, Bọ Ngựa đương lủi thủi, khật khưỡng, không vui vẻ như bữa đầu nữa thì bỗng nghe một tiếng động trước mặt. Gã đứng lại, ngẩng đầu lên, nom thấy một con vật lạ chưa trông thấy bao giờ.

Quái vật to gồ gồ như một viên đá. Sắc mình đen sì và bóng loáng. Cả đôi râu cũng đen. Chỉ trừ hai cái vạch trắng hai bên mắt. Mới thoạt trong không có thể đoán biết được đầu đuôi nó dạng nào. Bởi chỗ nào cũng tròn múp míp, chỗ nào cũng nhẵn thín. Nhất là dưới mắt Bọ Ngựa ta, thì càng lạ lùng hơn nữa. Từ thuở bé, Bọ Ngựa chưa được trông thấy một con vật kì quái đến nhường ấy. Song thực đó chỉ là một cu cậu thường hay đậu trên thân những cây dứa, cây cau và có tiếng kêu cồ cồ... cồ cồ. Tiếng kêu ấy thành tên là Cồ Cồ. Hai mắt đen nhánh lẩn vào trong làn vỏ đen thẫm, nhưng đôi mắt thực tinh. Bọ Ngựa mới sột soạt đi đến, mà Cồ Cồ đã trông thấy ngay. Cồ Cồ hỏi:

- Tên kia, đến đây làm chi?

Bọ Ngựa cố gắng cứng cỏi:

- Ta là Đại Mã! Võ sĩ Đại Mã. Ta đi...

Cò Cộ ngạc nhiên:

- Tên mi là Đại Mã? Lại là võ sĩ nữa?

Bọ Ngựa vênh mặt:

- Phải đó, người đã nghe đại danh ta rồi ư?

Cò Cộ cười:

Thằng oắt tì! Tên mi là Bọ Ngựa chứ? Mà mi sao dám đặt hai chữ võ sĩ lên trước tên? Không sợ bị đánh cho gãy cổ hả?

- Mỗi chốc, ai đánh nổi ta, ta là võ...

Cò Cộ cả cười:

- Ta sẽ vụn gãy cổ mi. Nhưng này, võ sĩ Đại Mã oắt con ơi! Trước khi đánh nhau với võ sĩ, ta hỏi võ sĩ một điều: Võ sĩ định đi đâu đó?

- Ta đi du lịch phiêu lưu, con đường của Đế Mèn.

- Ái chà! Hăng nhỉ. Bắt chước ông Đế Mèn! Đi được bao nhiêu lâu rồi?

- Đã qua biết bao nhiêu rừng núi, không thể nhớ xiết được.

Thấy Cò Cộ cứ hỏi căn hỏi vắn, Bọ Ngựa đồ ngay Cò Cộ cũng hăng xoàng liền nổi máu hăng, thách:

- Làm sao ngươi lại được hỏi căn vắn ta? Định đấu gươm với ta chẳng?

Cò Cộ cười ha hả:

- Ta đã bảo rồi ta sẽ đánh mi mà, đừng vội. Nhưng bây giờ thì ta lại thương mi mà không muốn đánh mi nữa.

- Nếu thế, đồ hèn!

- ....Nhưng ta sẽ làm cho mi mở mắt ra, rồi muốn sống, muốn tốt thì ngay về với mẹ.

Nói rồi Cò Cộ quắp lấy lưng Bọ Ngựa, giương cánh ra, bay tít lên ngọn cây dừa gần đó. Bọ Ngựa hoảng hốt quá, rúm cả chân, rúm cả cẳng và nhắm tịt mắt lại. Bón bên xung quanh gió thổi vo vo. Cò Cộ đỗ trên ngọn cây dừa và bảo Bọ Ngựa rằng:

- Mi đã mở mắt ra chưa? Nếu mở mắt rồi, hãy cùng ta nhìn xuống dưới kia. Mi đi bấy nhiêu ngày đường, lặn lội qua bao nhiêu đèo, bao nhiêu suối, vậy mà không bằng ta chỉ vỗ cánh mấy cái, bay lên cao, đã có thể trông thấy quê hương của mi. Cái sự khó nhọc của mi đối với ta, chỉ là hạt bụi, hạt tấm. Đã hiểu như thế chưa? Và mi lại nên biết thêm rằng ở trên đời này, không thiếu gì kẻ còn giỏi hơn ta bao nhiêu lần nữa.

Sau đó, chú Bọ Ngựa được Cò Cộ đưa trả xuống đất. Bọ Ngựa chạy biến ngay về, không dám ngoảnh cổ lại nữa. Bọ Ngựa về đến cành hồng, mẹ vẫn chưa về. Nó nằm bẹp trên cây, không dám lớn vồn đi đâu nữa. Bởi vẫn chưa tan cơn sợ. Được mười hôm thì mẹ trở về. Nó mừng rỡ nhảy cẫng lên ôm lấy mẹ. Từ đấy, hai mẹ con lại sống với nhau đề huề. Mẹ nó đưa nó đi đến một chỗ ở mới kín đáo, ấm áp hơn. Những lương thực mà bà lão đem bên kia sông về cũng thừa đủ cho hai mẹ con ăn hết một mùa đông giá rét.

Một hôm, trời có nắng. Nắng mùa đông ấm áp, dịu dàng làm sao. Hai mẹ con ra hong cánh dưới ánh mặt trời. Trong lúc vui chuyện Bọ Ngựa con kể với mẹ:

- Mẹ ơi! Độ nọ mẹ sang bên kia sông rồi, ở nhà con đã làm được nhiều điều ghê lắm.

- Con thử kể cho mẹ nghe những ghê gớm ấy đến thế nào?

- Con đánh thằng Châu Châu Ma ở đằng kia. Nó phải nhận con là thầy nó.

Bà Bọ Ngựa mỉm cười:

- Tưởng là con đánh ai. Châu Châu Ma con chẳng phải đánh, nó vẫn sơ như thường. Con đã làm một việc thừa, mà lại ác nữa.

Chú Bọ Ngựa tiu nghỉu. Rồi chú tiếp:

- Con lại cho cả Gián Ông một trận.

Bà Bọ Ngựa cười to:

- Tưởng ai, cái thằng Gián Ông lúc nào cũng sợ, ai cũng sợ. Con lại làm một việc thừa, mà lại độc ác nữa.

Chú Bọ Ngựa tào ngưu hơn, và chú không khoe thêm gì nữa. Chú im lặng, nhìn ánh nắng rung rinh trong lá cây.

Nhưng bà lão Bọ Ngựa đã nói tiếp:

- Và con sang đánh nhau cả với Bọ Muồm, con bắt mụ ấy gọi con là võ sĩ Đại Mã. Mụ ấy nện cho con một trận mê toi. Con phải bỏ chạy về. Nhưng con cũng không chừa được cái thói khoác lác. Cho nên, khi con nghe tiếng đồn có ông Dế Mèn đi phiêu lưu thì con cũng tập tọng đi. Con đã quên cả lời mẹ dặn. Con đi, con gặp bác Cò Cộ, con dọa dẫm cả bác ta. Bác ta liền túm cổ con, bay lên ngọn cây dừa. Đến đây con mới thực là sợ, biết chừa thói ngông cuồng và con mới thực hiểu rằng đường đời mỗi bước một khó. Con chạy trở về. Phải kể đến đây

mới là hết những chuyện mà con đã làm trong khi vắng mẹ. Có phải thế chẳng? Con Võ sĩ bọ ngựa ơi! Bác Bọ Muồm chỉ cho con một cái đá hậu, là con thủng bụng. Bác Cò Cộ chỉ buông con từ ngọn cây cho rơi xuống, là con đủ tan xương. Các bác ấy đã thương con đấy. Trong khi bà lão Bọ Ngựa nói, chú Bọ Ngựa cứ ngẩn mặt. Rồi hai hàng nước mắt rung rung. À, chú Bọ Ngựa hờm mình đã biết hồi rồi..

(<https://by.com.vn/hjwJW>)

Câu hỏi

Câu 1: Những dấu hiệu cho biết văn bản trên là truyện đồng thoại:

- A. Có tả cảnh thiên nhiên và đối thoại của nhân vật là loài vật.
- B. Nhân vật là loài vật được nhân hóa, chứa đựng bài học sâu sắc.
- C. Nhân vật ít.
- D. Kể chuyện bằng ngôi thứ ba, có đối thoại.

Câu 2: Dòng nào nói đúng về chủ đề của tác phẩm?

- A. Bạn bè.
- B. Hoàn thiện bản thân.
- C. Thiên nhiên.
- D. Ứng xử.

Câu 3: Hai nhân vật chính của truyện Võ sĩ bọ ngựa là:

- A. Hai mẹ con nhà Bọ Ngựa.

B. Cồ Cộ và Bộ Muồm.

C. Bộ ngựa và Cồ Cộ.

D. Mẹ Bộ Ngựa và Cồ Cộ.

Câu 4: Sự việc nào sau đây không thuộc truyện Võ sĩ bộ ngựa?

A. Gặp Cồ Cộ

B. Đánh nhau với nhện

C. Trò chuyện với mẹ

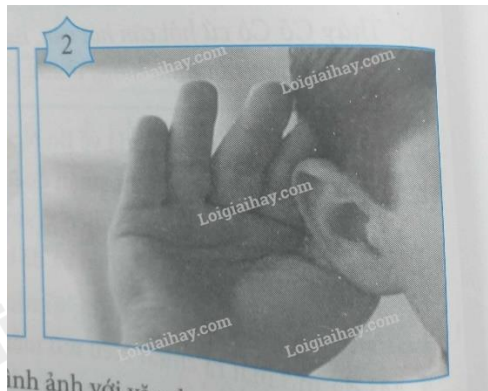
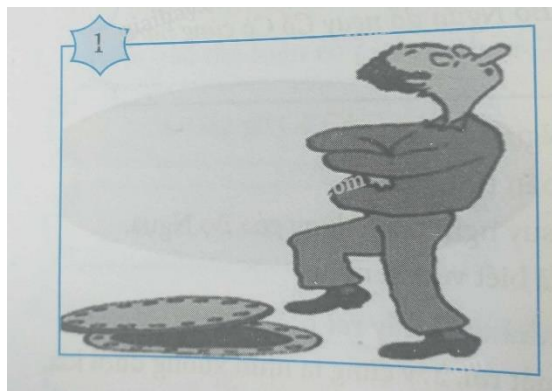
D. Cồ Cộ bị quắp lên ngọn cây

Câu 5: Những sự việc nào không được kể trực tiếp trong văn bản? Phân tích tác dụng của cách kể chuyện ấy. Từ đó nhận xét vai trò của người mẹ trong việc giáo dục con, tình cảm nhà văn dành cho mẹ con nhà Bộ Ngựa (1đ)

Câu 6: Bộ ngựa đã nhận ra những bài học nào từ Cồ Cộ, từ lời của mẹ? Và em rút ra bài học gì cho chính mình khi đọc xong truyện này? (1đ)

PHẦN II. TẠO LẬP VĂN BẢN (6đ)

Câu 1: Quan sát 2 hình ảnh sau và trả lời câu hỏi a, b (2đ)

a. Chỉ ra một sự liên quan giữa 2 hình ảnh với văn bản đọc Võ sĩ Bọ Ngựa ở trên

b. Đặt tên cho mỗi hình ảnh trên

Câu 2: Đóng vai Bọ Ngựa kể lại đoạn truyện từ “Hôm sau Bọ ngựa đương lui thủi, khật khưỡng đến không dám ngoảng cổ lại nữa” (thể hiện sâu hơn tâm trạng, suy nghĩ của nhân vật Bọ Ngựa, bài dài từ 1-1,5 trang giấy thi) (4đ)

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.

- Giám thị không giải thích gì thêm.

Đáp án đề 6**Phần I. ĐỌC HIỂU**

Câu 1	Câu 2	Câu 3	Câu 4
B	B	C	B

Câu 1: Những dấu hiệu cho biết văn bản trên là truyện đồng thoại:

- A. Có tả cảnh thiên nhiên và đối thoại của nhân vật là loài vật.
- B. Nhân vật là loài vật được nhân hóa, chứa đựng bài học sâu sắc.
- C. Nhân vật ít.
- D. Kể chuyện bằng ngôi thứ ba, có đối thoại.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Nhớ lại kiến thức về truyện đồng thoại

Lời giải chi tiết:

Dấu hiệu cho biết văn bản trên là truyện đồng thoại: Nhân vật là loài vật được nhân hóa, chứa đựng bài học sâu sắc.

→ Đáp án B

Câu 2: Dòng nào nói đúng về chủ đề của tác phẩm?

- A. Bạn bè.
- B. Hoàn thiện bản thân.
- C. Thiên nhiên.
- D. Ứng xử.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản và rút ra chủ đề

Lời giải chi tiết:

Chủ đề của văn bản: bài học giúp hoàn thiện bản thân

→ Đáp án B

Câu 3: Hai nhân vật chính của truyện Võ sĩ bộ ngựa là:

- A. Hai mẹ con nhà Bộ Ngựa.
- B. Cò Cộ và Bộ Muồm.
- C. Bộ ngựa và Cò Cộ.
- D. Mẹ Bộ Ngựa và Cò Cộ.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Hai nhân vật chính là: Bộ ngựa và Cò Cộ.

→ Đáp án C

Câu 4: Sự việc nào sau đây không thuộc truyện Võ sĩ bộ ngựa?

- A. Gặp Cô Cộ
- B. Đánh nhau với nhện
- C. Trò chuyện với mẹ
- D. Cô Cộ bị quắp lên ngọn cây

Phương pháp giải

Đọc kỹ văn bản

Phương pháp loại trừ

Lời giải chi tiết

Sự việc không thuộc truyện Võ sĩ bộ ngựa là: Đánh nhau với nhện

→ Đáp án B

Câu 5: Những sự việc nào không được kể trực tiếp trong văn bản? Phân tích tác dụng của cách kể chuyện ấy. Từ đó nhận xét vai trò của người mẹ trong việc giáo dục con, tình cảm nhà văn dành cho mẹ con nhà Bộ Ngựa (1đ)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Nhớ lại kiến thức về ngôi kể, cách kể chuyện....

Lời giải chi tiết:

- Các sự kiện không được kể trực tiếp trong văn bản là: Các sự việc kể qua cuộc trò chuyện của Bọ Ngựa với mẹ: Bọ Ngựa đánh nhau với Châu Châu Ma, Gián Ông, Bọ Muồm → chỉ kể tóm tắt qua cuộc trò chuyện

- Tác dụng

+ Người mẹ khiến Bọ Ngựa bốt sĩ diện, khoác lác mà nhận ra sự thật: Con đánh nhau với cả Bọ Muồm... Con đi, con gặp bác Cồ Cộ, con dọa dẫm cả bác ta. Bác ta liền tóm cổ con, bay lên ngọn cây dừa. Đến đây con mới thực là sợ, biết chừa thói ngông cuồng và con mới thực hiểu rằng đường đời mỗi bước một khó. Con chạy trở về

+ Lời khuyên của mẹ với Bọ Ngựa thấm qua từng sự việc cụ thể. Điều đó khiến Bọ Ngựa tiếp thu, lắng nghe lời mẹ khuyên

- Tình cảm nhà văn dành cho mẹ con Bọ Ngựa:

+ Mến phục bà mẹ luôn theo dõi con, có cách giáo dục con nhẹ nhàng phù hợp

+ Cảm thông với tuổi trẻ nông nổi, nhút nhát của Bọ Ngựa nên trách cứ không nặng nề; yêu thương khi cậu bé Bọ Ngựa hối lỗi

Câu 6: Bọ ngựa đã nhận ra những bài học nào từ Cồ Cộ, từ lời của mẹ? Và em rút ra bài học gì cho chính mình khi đọc xong truyện này? (1đ)

Phương pháp giải:

Phân tích bài học rút ra từ văn bản

Đưa ra bài học mà bản thân rút ra được cho chính mình

Lời giải chi tiết:

Gợi ý: Cách Cồ Cộ dạy cho Bọ Ngựa một bài học:

+ Đã làm việc thừa và độc ác

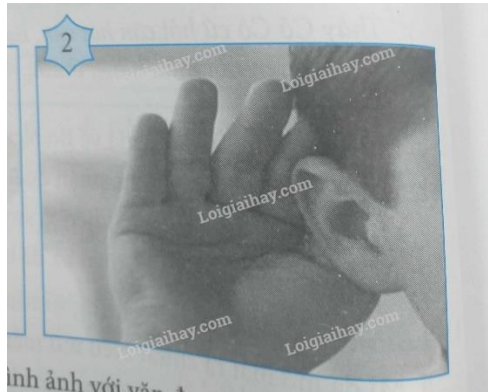
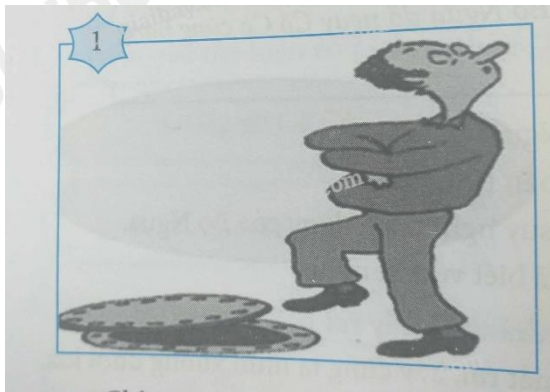
+ Chừa thói khoác lác

+ Mọi người không trừng phạt là vì thương Bọ Ngựa

- Rút ra bài học gì cho chính mình: Học sinh tự làm

PHẦN II. TẠO LẬP VĂN BẢN (6đ)

Câu 1: Quan sát 2 hình ảnh sau và trả lời câu hỏi a, b (2đ)

a. Chỉ ra một sự liên quan giữa 2 hình ảnh với văn bản đọc Võ sĩ Bọ Ngựa ở trên

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản và yêu cầu

Lời giải chi tiết:

Bước 1: Gọi ra kẻ vênh váo không nhìn thấy hồ ở dưới chân... sẽ trượt xuống hồ

→Gợi nhớ hình ảnh Bọ Ngựa huênh hoang suýt chuốc họa vào thân (với Cò Cộ)

Bước 2: Gọi con người biết lắng nghe

→ Gọi nhớ hình ảnh Bọ Ngựa lắng nghe lời khuyên của Cò Cộ về nhà với mẹ, lắng nghe lời khuyên của mẹ, thắm từng lời và xúc động

b. Đặt tên cho mỗi hình ảnh trên

Phương pháp giải

Quan sát kĩ hình ảnh, rút ra nội dung chính của từng hình ảnh

Lời giải chi tiết

Học sinh tự đặt tên tám hình theo ý mình (cần ngắn gọn, sát với nội dung của bức hình)

Câu 2: Đóng vai Bọ Ngựa kể lại đoạn truyện từ “Hôm sau Bọ ngựa đương lui thủi, khật khưỡng đến không dám ngoảng cổ lại nữa” (thể hiện sâu hơn tâm trạng, suy nghĩ của nhân vật Bọ Ngựa, bài dài từ 1-1,5 trang giấy thi) (4đ)

Phương pháp giải:

Dựa vào kiến thức và kĩ năng đã học để thực hiện bài văn

Lời giải chi tiết:

Đóng vai Bọ Ngựa kể lại đoạn truyện từ “Hôm sau... cổ lại nữa” (thể hiện sâu hơn tâm trạng, suy nghĩ của nhân vật Bọ Ngựa và kết hợp miêu tả)		
Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0,5	Giới thiệu câu chuyện của bản thân (kể ngôi thứ nhất – xưng tôi)
Thân bài	2,5	<ul style="list-style-type: none"> - Khi gặp bác Cò Cộ, Bọ Ngựa rất lạ lẫm vì chưa gặp một con vật nào to như vậy - Bọ Ngựa nghe ngóng rồi lại tỏ vẻ ta không biết sợ ai - Khi bị Cò Cộ cắp bay lên ngọn dừa... + Nỗi sợ hãi + Không dám nhìn xuống + Chân run, nói không ra lời

		<ul style="list-style-type: none"> - Được thả xuống chạy biển về nhà... <p>Lưu ý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yếu tố miêu tả: “Quái vật to gồ gồ... thực tình” - Yếu tố miêu tả giúp người đọc hình dung một cách rõ ràng cụ thể hơn sự vật, sự việc được kể. Ở đây là hình dung rõ nét về đặc điểm hình dáng, màu sắc tên gọi... của Cò Cộ
Kết bài	0,5	<ul style="list-style-type: none"> - Nhận xét, suy ngẫm về Cò Cộ... - Rút ra bài học cho bản thân...
Yêu cầu khác	0,5	<ul style="list-style-type: none"> - Bài viết thể hiện rõ đặc trưng thể loại: tự sự - Dùng ngôi kể thứ nhất phải nhất quán, hợp lí